

Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Факультет прикладної математики
Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп’ютерних
систем

Лабораторна робота №14
з дисципліни «Комп’ютерні мережі»

**«Аналіз мережевої взаємодії при використанні
послідовних інтерфейсів на маршрутизаторах.
Протокол HDLC»**

Виконав
студент 4-го курсу
групи KB-11
Терентьєв Іван Дмитрович

Перевірив: _____

Київ 2024

Мета роботи

Засвоєння принципів взаємодії мережевих пристроїв при використанні послідовних інтерфейсів на маршрутизаторах за допомогою програми симуляції комп'ютерних мереж Cisco Packet Tracer.

План виконання лабораторної роботи

1. Засвоєння теоретичних відомостей;
2. Побудова топології досліджуваної мережі;
3. Налаштування мережевого обладнання;
4. Аналіз процесів фрагментації на маршрутизаторах при пересиланні пакетів різних протоколів із однієї мережі в іншу при використанні послідовних інтерфейсів.

Завдання

1. Побудувати модель комп'ютерної мережі, яка зображена на рисунку 14.5.
2. Покроково виконати необхідні мережеві налаштування мережевих пристроїв.
3. Провести аналіз процесу фрагментації на маршрутизаторах при виконанні команди ping на комп'ютері PC0.
4. Провести аналіз процесу фрагментації на маршрутизаторах при виконанні HTTP-запиту до Web-сервера на Server0.
5. Провести аналіз процесу фрагментації на маршрутизаторах при виконанні команди ping на маршрутизаторі.

Теоретичні відомості

Підключення комп'ютерів до мережі Інтернет може відбуватися через локальні (LAN) або глобальні (WAN) мережі. Глобальні мережі можуть використовувати різні технології канального рівня, такі як **HDLC (High-Level Data Link Control)**, **PPP**, **Frame Relay**, **ATM**, **ISDN**.

Протокол **HDLC** - це стандартний протокол другого рівня моделі OSI, який забезпечує надійну передачу даних через послідовні інтерфейси. Він підтримує режими **точка-точка (Point-to-Point)** та **точка-багатоточка (Point-to-Multipoint)** і виконує функції **кадрування, виявлення та виправлення помилок, керування потоком**.

HDLC-кадр включає такі поля:

- **FLAG** – позначає початок і кінець кадру.
- **ADDRESS** – містить адресу отримувача.
- **CONTROL** – службова інформація.
- **PROTOCOL** – номер протоколу третього рівня.
- **DATA** – корисні дані.
- **FCS** – контрольна сума для перевірки цілісності.

На маршрутизаторах Cisco використовується варіант **Cisco HDLC**, який додає поле **PROTOCOL**, що дозволяє підтримувати мультиплексування різних мережевих протоколів.

У мережах, що використовують послідовні інтерфейси, може виникати **фрагментація IP-дейтаграм**, коли довжина пакета перевищує **MTU (Maximum Transmission Unit)** інтерфейсу. Це призводить до поділу пакета на менші частини, які потім збираються на пристрої-отримувачі.

Хід роботи

Побудуємо модель комп'ютерної мережі, результат можна побачити на рисунку 1.

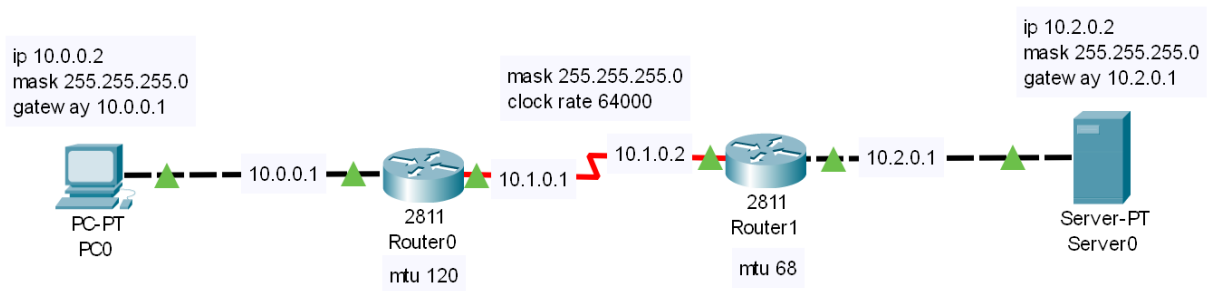

Рис. 1 – Модель комп'ютерної мережі

Далі покроково виконаємо необхідні мережеві налаштування мережевих пристроїв, перевіряючи виконані налаштування й перейдемо до виконання завдання.

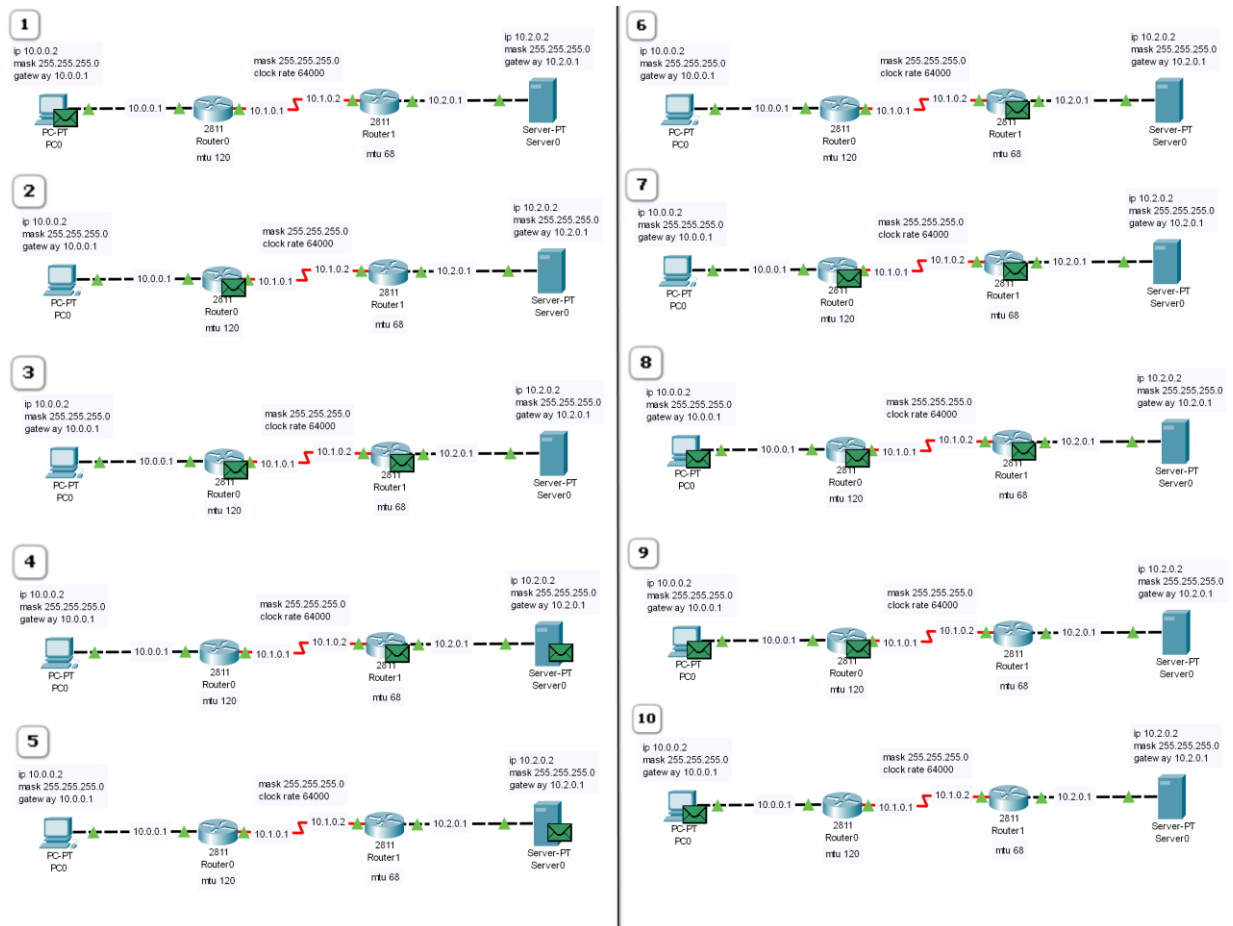

Рис. 2 – Аналіз фрагментації при виконанні команди ping на PC0

Проведемо аналіз передивившись явище зображене на рис. 2.

Фрагментація IP-дейтаграм відбувається через те, що максимальний розмір переданого пакета (MTU – Maximum Transmission Unit) на різних інтерфейсах маршрутизаторів може відрізнятися. У цьому завданні цей процес спостерігається під час проходження ICMP-запиту (ping) від ПК до сервера через два маршрутизатори.

Основні етапи фрагментації:

1. Відправка ICMP-запиту:

- Комп'ютер **PC0** відправляє ring-пакет (ICMP Echo Request) на сервер **Server0**.
- Початковий розмір IP-дейтаграми – **128 байтів**.

2. Фрагментація на Router0:

- Інтерфейс **fa0/0** маршрутизатора **Router0** отримує дейтаграму в **128 байтів**.
- Оскільки MTU послідовного інтерфейсу **se1/0 = 120 байтів**, пакет розбивається на два фрагменти:
 - **Перший фрагмент – 120 байтів**
 - **Другий фрагмент – 28 байтів**
- Кожен з фрагментів інкапсулюється у **HDLC-кадри** та передається на **Router1**.

3. Перетворення HDLC → Ethernet на Router1:

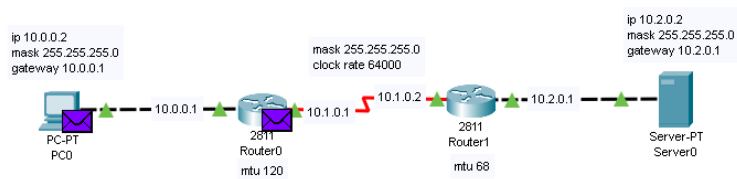
- Router1 отримує **HDLC-кадри**, що містять фрагменти IP-дейтаграми.
- Відбувається їх **дефрагментація** – збірка назад у початкову IP-дейтаграму.
- Далі **Ethernet-кадр** передається на **Server0**.

4. Фрагментація у зворотному напрямку (відповідь від сервера):

- Server0 створює відповідь **ICMP Echo Reply** розміром **128 байтів**.
- Ця дейтаграма передається на **Router1**, але MTU його інтерфейсу **se1/0 = 68 байтів**.
- Відбувається додаткова **фрагментація** на три фрагменти:
 - **Перший – 68 байтів**
 - **Другий – 68 байтів**
 - **Третій – 32 байти**
- Фрагменти інкапсулюються в **HDLC-кадри** та передаються на Router0.

5. Перетворення HDLC → Ethernet на Router0:

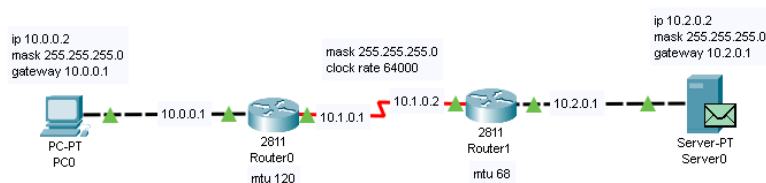
- Router0 знову отримує **фрагментовані пакети**, але тепер вони передаються у **Ethernet-мережу**.
- Він конвертує **HDLC-кадри** назад у **Ethernet-кадри** та надсилає фрагменти на **PC0**, де вони **збираються** у вихідний ICMP-пакет.

150.344	--	Router1	HTTP
150.345	Router1	Router0	HTTP
150.345	Router0	PC0	HTTP
150.345	--	Router1	HTTP
150.346	Router1	Router0	HTTP
150.346	Router0	PC0	HTTP
150.346	--	Router1	HTTP
150.347	Router1	Router0	HTTP
150.347	Router0	PC0	HTTP
150.347	--	Router1	HTTP
150.348	Router1	Router0	HTTP
150.348	Router0	PC0	HTTP
150.348	--	Router1	HTTP
150.349	Router1	Router0	HTTP
150.349	Router0	PC0	HTTP
150.349	--	Router1	HTTP
150.350	Router1	Router0	HTTP
150.350	Router0	PC0	HTTP
150.350	--	Router1	HTTP
150.351	Router1	Router0	HTTP
150.351	Router0	PC0	HTTP
150.351	--	Router1	HTTP
150.352	Router1	Router0	HTTP
150.352	Router0	PC0	HTTP
150.353	Router0	PC0	HTTP

Рис. 5 – Збирання пакетів на PC0

На рис. 5 можна побачити, що фрагменти були інкапсульовані в HDLC кадри і надіслані маршрутизатору Router0. Маршрутизатор замінив заголовки HDLC на заголовки Ethernet та фрагменти надходять на PC0, де вже відбувається збирання первинної дейтаграми. Та в кінці відбувається розірвання TCP з'єднання, що можна побачити на рис. 6.

150.348	Router0	PC0	HTTP
150.348	--	Router1	HTTP
150.349	Router1	Router0	HTTP
150.349	Router0	PC0	HTTP
150.349	--	Router1	HTTP
150.350	Router1	Router0	HTTP
150.350	Router0	PC0	HTTP
150.350	--	Router1	HTTP
150.351	Router1	Router0	HTTP
150.351	Router0	PC0	HTTP
150.351	--	Router1	HTTP
150.352	Router1	Router0	HTTP
150.352	Router0	PC0	HTTP
150.353	Router0	PC0	HTTP
150.353	--	PC0	TCP
150.354	PC0	Router0	TCP
150.355	Router0	Router1	TCP
150.356	Router1	Server0	TCP
150.357	Server0	Router1	TCP
150.358	Router1	Router0	TCP
150.359	Router0	PC0	TCP
150.360	PC0	Router0	TCP
150.361	Router0	Router1	TCP
150.362	Router1	Server0	TCP

Рис. 6 – Розірвання з'єднання TCP

Більш детально перетворення початкової дейтаграми HTTP в HDLC-кадри при передачі від Server0 до Router1 можна побачити на рис.7.

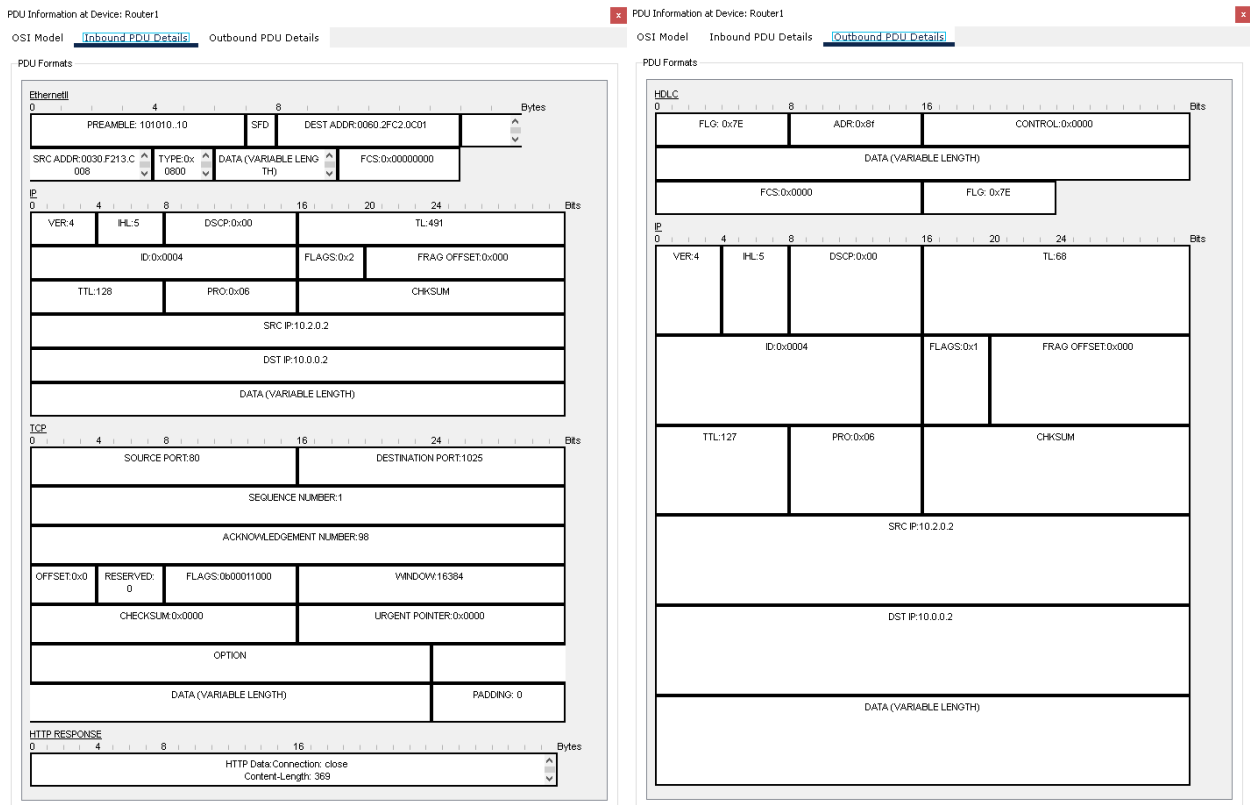

Рис. 7 – Перетворення початкової дейтаграми в HDLC-кадри

Перейдемо до розгляду процесу фрагментації при виконанні розширеної команди ping на маршрутизаторі Router0 зображеної на рис. 8.

```
Router#ping
Protocol [ip]:
Target IP address: 10.2.0.2
Repeat count [5]: 1
Datagram size [100]: 500
Timeout in seconds [2]:
Extended commands [n]:
Sweep range of sizes [n]:
Type escape sequence to abort.
Sending 1, 500-byte ICMP Echos to 10.2.0.2, timeout is 2 seconds:
!
Success rate is 100 percent (1/1), round-trip min/avg/max = 19/19/19 ms
```

Рис. 8 – Розширена команда ping

На рис. 9 можна побачити, що при відправці з Router0 одразу відбулася інкапсуляція в HDLC-кадри, а саме пакет становив 528 байт, що було вище ніж MTU 120 байт. Тому було створено 5 фрагментів по 120 байтів та 1 фрагмент на 28 байтів.

Vis.	Time(sec)	Last Device	At Device	Type
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP

PDU Information at Device: Router0

OSI Model Outbound PDU Details

At Device: Router0
Source: Router0
Destination: 10.2.0.2

In Layers	Out Layers
Layer7	Layer7
Layer6	Layer6
Layer5	Layer5
Layer4	Layer4
Layer3	Layer 3: IP Header Src. IP: 10.1.0.1, Dest. IP: 10.2.0.2
Layer2	Layer 2: HDLC Frame HDLC
Layer1	Layer 1: Port(s): Serial1/0

1. The Ping process starts the next ping request.
2. The Ping process creates an ICMP Echo Request message and sends it to the lower process.
3. The device encapsulates the data into an IP packet.
4. The device looks up the destination IP address in the routing table.
5. The routing table finds a routing entry to the destination IP address.
6. Total length of the packet (528 bytes) is greater than the IP MTU (120 bytes). This datagram is fragmented.
7. The device sends an IP fragment with the FO 0, a payload length 100 bytes, and a total length 120 bytes.

Challenge Me << Previous Layer Next Layer >>

Рис. 9 – Інкапсуляція в HDLC-кадри при початку виконанні відправки ICMP-пакету

Після отримання пакетів маршрутизатором Router1, він починає перетворювати HDLC-кадри на Ethernet, а на Server0 відбувається кінцева збірка.

Vis.	Time(sec)	Last Device	At Device	Type
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.581	--	Router0	Router0	ICMP
600.582	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.582	--	Router0	Router0	ICMP
600.583	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.583	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.583	--	Router0	Router0	ICMP
600.584	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.584	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.584	--	Router0	Router0	ICMP
600.585	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.585	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.585	--	Router0	Router0	ICMP
600.586	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.586	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.586	--	Router0	Router0	ICMP
600.587	Router0	Router1	Router1	ICMP
600.587	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.588	Router1	Server0	Server0	ICMP
600.589	Server0	Router1	Router1	ICMP
600.589	--	Router1	Router1	ICMP
600.589	--	Router1	Router1	ICMP

mask 255.255.255.0
clock rate 64000

ip 10.2.0.2
mask 255.255.255.0
gateway 10.2.0.1

Router0 mtu 120 Router1 mtu 68 Server-PT Server0

Рис. 10 – Збірка пакетів на Server0

The diagram illustrates a network topology where a packet is sent from Router0 to Server-PT. Router0 has a serial interface connected to Router1, which is then connected to Server-PT. The packet capture on Router1 shows the packet's journey from the serial interface to the destination.

Network Configuration:

- Router0:** 2811, mtu 120. Serial interface IP: 10.1.0.1, mask 255.255.255.0, clock rate 64000.
- Router1:** 2811, mtu 68. Serial interface IP: 10.1.0.2, mask 255.255.255.0, gateway 10.2.0.1.
- Server-PT:** Server0. IP: 10.2.0.2, mask 255.255.255.0, gateway 10.2.0.1.

Packet Capture Details (Router1):

No.	Time	Source	Destination	Protocol	Length	Info
600.587	--	Router1	Server0	ICMP	60	
600.588	--	Router1	Server0	ICMP	60	
600.589	--	Server0	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	
600.589	--	--	Router1	ICMP	60	

PDU Information at Device: Router1

OSI Model Outbound PDU Details

At Device: Router1
Source: Router0
Destination: 10.2.0.2

In Layers	Out Layers
Layer7	Layer7
Layer6	Layer6
Layer5	Layer5
Layer4	Layer4
Layer3	Layer 3: IP Header Src. IP: 10.2.0.2, Dest IP: 10.1.0.1 ICMP Message Type: 0
Layer2	Layer 2: HDLC Frame HDLC
Layer1	Layer 1: Port(s):

1. The device sends an IP fragment with the FO 480, a payload length 28 bytes, and a total length 48 bytes.

Й в кінці маршрутизатор Router1 передає HDLC-кадри на Router0 відповідну кількість разів до кількості фрагментів, що й зображене на рис. 12.

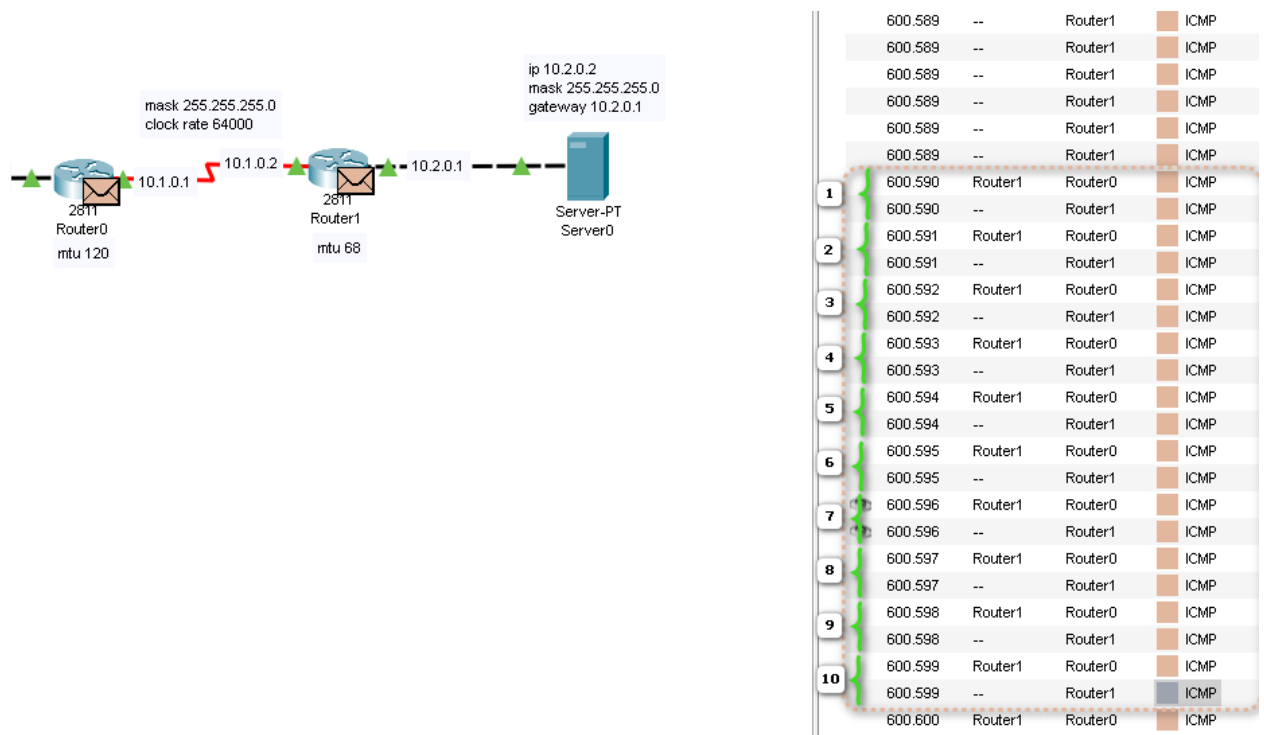

Рис. 12 – Збірка пакетів на Router0

Висновок

У ході виконання лабораторної роботи було досліджено процес фрагментації IP-дейтаграм при передачі пакетів через маршрутизатори, використовуючи послідовні інтерфейси. Було проаналізовано, як зміна MTU на різних інтерфейсах впливає на розбиття IP-пакетів та їх інкапсуляцію в протоколи HDLC і Ethernet.

Основні висновки:

1. **Фрагментація виникає через різницю в MTU** – коли розмір пакета перевищує допустимий для певного інтерфейсу, він ділиться на менші фрагменти, які передаються окремо.
2. **Маршрутизатори виконують інкапсуляцію та деінкапсуляцію** – IP-фрагменти інкапсулюються в HDLC-кадри на послідовних інтерфейсах, а потім перетворюються на Ethernet-кадри при передачі в інші сегменти мережі.
3. **Зворотна фрагментація при отриманні відповіді** – при отриманні відповіді від сервера пакети можуть знову піддаватися фрагментації, якщо їх розмір перевищує MTU вихідного інтерфейсу маршрутизатора.
4. **Фрагментація може впливати на продуктивність** – обробка фрагментованих пакетів збільшує навантаження на маршрутизатори та створює додаткові затримки в мережі.

В результаті виконаної роботи було закріплено навички налаштування та аналізу роботи послідовних інтерфейсів маршрутизаторів, а також досліджено принципи фрагментації IP-дейтаграм при передачі трафіку в мережі.